

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus neve: Elméleti előadás és olvasószeminárium E/Az emberi önreferencia változásai Technika, média, művészet – a test mint performatív médium

A kurzus oktatója/i, elérhetősége(i): Kellner Balázs, e-mail cím: kellner.balazs@gmail.com

Kód: M-AE-201	Tantervi hely: ES MA	Javasolt félév: 1-3	Kredit: 5	Tanóraszám: Egyéni hallgatói munkaóra:
Kapcsolt kódok: M-SZ-201-ELM- 2019202-06	Típus: szeminárium	Szab.vál-ként felvehető-e? Igen	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek: -	

A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok):

A kurzus célja és alapelvei:

A kurzus célja az emberi önreferencia változásainak keresztmetszetében a korrelációs és az azt meghaladó filozófiában való alapszintű tájékozódási készség elsajátítása kiváltképp az anyagság teóriákra, illetve a média- és performativitás tudományokra.

(A feldolgozandó példák a kortárs tánc és a kapcsolódó audiovizuális médiumok működésének a területéről kerülnek majd bemutatásra.) A performanszok jelenleg nem megvalósíthatók, ezért a kurzus a továbbiakban nem a performativitás vizsgálatra törekszik. Dokumentumfilmek keretében (is) is vizsgálódik.

A kurzus jelenlegi célja, miután tisztázta az eszköz, a technika és a medialitás fogalmköreit, metszeteit, mindezt a medialitás univerzumában a jelenlegi globális helyzetre alkalmazni olyan csomópontok mentén, mint a másodlagos szóbeliség, a hyper-írásbeliség, a poszt-internet kora, a poszt-Gutenberg-galaxis, valamint remedializáció hálózatai,

Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák):

Tudás:

A hallgató részletekbe menően érti a félév során feldolgozott elméleteket, a kapcsolódó terminológiát, ezek specifikus jellemzőit, a rokon területekhez való kapcsolódását és attól való eltérését és ezek alapján képes átfogó, árnyalt összefüggések megfogalmazására, elemzésére.

Képesség:

A hallgató képes arra, hogy a kurzus által föltárt összefüggéseket kreatív módon integrálja saját tervezői munkájába.

Attitűd:

Nyitottság az emberi test elméleti, mediális megközelítésre, az önálló kritikai gondolkodásra.

A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:

Az emberi önreferencia változásai a szimbolikus realizmustól a spekulatív realizmusig.

1. A korrelációs teóriákon innen: a szimbolikus realizmustól a szubjektum-objektum paradigmáig (a gumbrechtli metafizika-kritika)
2. Performativitás/teatralitás
3. Forgolódások a térben (1st, 2nd, 3rd spaces, heterotópiák, spektakulumok)
4. Technikafilozófiák a tekhné-től a technikai létmódig
5. A heideggeri, a gumbrechtli, a latouri alapító performativitás lehetőségei (Dasein, alétheia, elnemrejtettség, létesítés, jelenvalóvá tétel, epifánia, Jelenlét, távolból környezetés stb.)
5. „Van-e a dolgoknak körvonala?” – a kauzalitás mediális recepciói
6. A poszt-Gutenberg galaxis és a médiamasszázs – Marshall McLuhan aktuális olvasatai
7. Walter J. Ong: elsődleges oralitás, elsődleges írásbeliség, másodlagos szóbeliség, hyper-írásbeliség
- 6-8. W. J. T. Mitchell: A képi fordulat; a kimondhatatlan és az elképzelhetetlen a globális fenyegetettség perspektívájában
- 7-9. „A remedializáció hálózatai” (hypermediacy – immediacy)
8. A hús fenomenológiájától a korporealitásig

9. ~~A schustermanni szómaesztétika~~

10. ~~A korrelációs teóriákon túl: a poszt- és transzhumanizmus kérdései~~

11. ~~Példaelemzés: A butó~~

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

A kurzus menete:

A kurzusok a 2019/20 tanév második szemeszterében, minden kedden 10:00 órai kezdettel 3-szor negyven percben tizenegy alkalommal kerülnek megtartásra.

A kurzusok során az aktuális szövegek közös feldolgozására kerül a hangsúly, amelyekhez az oktató nyújt bevezetést. ~~Az órai munka jelenleg a Zoom felületén folytatódik. Kivétel ez alól a harmadik, illetve a tizenegyedik alkalom, mely meghívott vendégekkel kiegészülve interaktív formában zajlik majd. (Pneuma Szöv/Mókusok, Nobôdies Rônin)~~

A hallgatók tennivalói, feladatai:

A hallgatók elsődleges feladata a vizsgálandó szövegek szoros olvasása, valamint mindezek becsatornázása az órák során kialakuló diskurzusba. A feldolgozandó szövegeket az oktató elérhetővé teszi a félév elején a hallgatók számára. A hallgatók a félév során két alkalommal példaelemzések formájában írásbeli beszámolót nyújtanak be felkészültségükről, a vizsgált szövegekben való jártasságukról. A hallgatók a kurzus végétől számított tíz napon belül dolgozatot nyújtanak be.

A kurzushoz szükséges segédeszköz: laptop, projektor.

Értékelés:

A hallgatók értékelése:

1. Órai aktivitás mérése a megadott irodalom feldolgozottsága alapján.

~~1-2.~~ Minden hallgató egy alkalommal referál egy általa választott szövegből. Ez jelenleg a Zoom platformon zajlik.

~~2-3.~~ A házi dolgozatban a következő szempontok alapján történik az értékelés: a hallgatók tájékozódási készsége az egyes teóriák között, árnyalt összefüggések megfogalmazásának képessége a vizsgált példákon.

A házi dolgozatban a következő témák közül választhat a tanuló:

~~1.~~ A hallgató saját tervezői gyakorlatából egy szabadon választott példa elemzése a test-teóriák tükrében.

1. A Popper-Lukács vita rekonstruálása a Heidegger és a Latour-Benjamin szövegek tükrében.

2. A jelenlegi helyzet globális-lokális elemzése a medializáció tükrében.

Az érdemjegy kiszámítása

A hallgató érdemjegye 50-50% arányban a fent említett két szempont alapján kerül kiszámításra.

Kötelező irodalom:

Hans Ulrich Gumbrecht: A jelenlét előállítás – Amit a jelents nem közvetít: 2. fejezet, Metafizika – A mostani változások rövid története, 25-46. (emailben küldöm)

~~John Langshaw Austin: Tetteen ért szavak: I. Előadás (emailben küldöm)~~

~~Fogarasi György: Performativitás/teatralitás <http://apertura.hu/2010/osz/fogarasi>~~

~~Michel Foucault: Más terekről <http://exindex.hu/index.php?page=3&id=253>~~

~~Berki Márton: A térbeliség trialektikája <http://real.mtak.hu/24481/1/2658-7695-1-PB.pdf>~~

Martin Heidegger: Kérdés a technika nyomán

<https://vendegszovegek.wordpress.com/2016/06/12/martin-heidegger-kerdes-a-technika-nyoman/>

Bruno Latour: Megbarátkozni a technikákkal

Joachim Paech: Van-e a dolgoknak körvonala? <http://uj.apertura.hu/2013/tel/paech-van-e-a-dolgoknak-korvonala/>

Walter Benjamin: A műalkotás a technikai reprodukálhatóság korában

Marshall McLuhan: A Gutenberg-galaxis (részletek) (emailben küldöm)

Walter J. Ong: Nyomatás, tér és lezárás. In szerk. Nyíri Kristóf, Szécsi Gábor: Szóbeliség és írásbeliség. A kommunikációs technológiák története, 245-269. (emailben küldöm.)

W. J. T. Mitchell: A kimondhatatlan és az elképzelhetetlen

<http://apertura.hu/2008/osz/mitchell>

Jay David Bolter – Richard Grusin: A remedializáció hálózata <http://apertura.hu/2011/tavasz/bolter-grusin>

Maurice Merleau-Ponty: A szem és a szellem:

[http://esztetika.elte.hu/baranyistvan/files/2012/02/Merleau-](http://esztetika.elte.hu/baranyistvan/files/2012/02/Merleau-Ponty_A_szem_%C3%A9s_a_szellem.pdf)

[Ponty_A_szem_%C3%A9s_a_szellem.pdf](http://esztetika.elte.hu/baranyistvan/files/2012/02/Merleau-Ponty_A_szem_%C3%A9s_a_szellem.pdf)

Richard Shusterman: A humán tudományok megközelítése a test felől: 23-51. (emailben küldöm)

+ Egy még megjelenőben lévő szöveg a poszt- és transzhumanizmus témakörében.

Ajánlott irodalom:

Friedrich Kittler: Optikai médiumok (online, angol nyelven)

Samuel Weber: Színtér és képernyő: elektronikus média és teatralitás

<http://apertura.hu/2010/osz/weber>

Apertúra 2010. őszi szám: Performativitás/teatralitás <http://apertura.hu/2010/osz/tartalom>

Walter Benjamin: A történelem fogalmáról (Angelus Novus), VIII-IX. tézis

Hans Ulrich Gumbrecht: A jelenlét előállítása – Amit a jelentés nem közvetít: 3-4. fejezet, 47-107 (emailben küldöm)

Egyéb információk:

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:
részleges beszámítás/elismerés lehetséges

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

Emailben való egyeztetés alapján igen.